

Statusrapport for perioden 3. april - 20. oktober 2025

Høypatogen aviær influensa i Norge, Europa og globalt

RAPPORT 43/2025

Statusrapport for perioden 3. april - 20. oktober 2025

Høypatogen aviær influensa i Norge, Europa og globalt

Forfattere

Silje Granstad¹, Bjørnar Ytrehus¹, Morten Helberg², Johan Åkerstedt¹, Britt Gjerset¹, Cathrine Arnason Bøe¹, Knut Madslien¹, Lise Marie Ånestad¹, Johanna Hol Fosse¹, Anne Bang Nordstoga¹, Annette Kampen¹, Bente Fjermestad-Eie¹, Ingvild Fjeldheim³, Jeanette Stålcrantz³, Ragnhild Tønnessen¹

¹Veterinærinstituttet, ²Birdlife Norge og Høgskolen i Østfold,

³Folkehelseinstituttet

Foreslått referanse

Granstad, Silje, Ytrehus, Bjørnar, Helberg, Morten, Åkerstedt, Johan, Gjerset, Britt, Bøe, Cathrine Arnason, Madslien, Knut, Ånestad, Lise Marie, Fosse, Johanna Hol, Nordstoga, Anne Bang, Kampen, Annette, Fjermestad-Eie, Bente, Fjeldheim, Ingvild, Stålcrantz, Jeanette, Tønnessen, Ragnhild. Høypatogen aviær influensa – HPAI i Norge, Europa og globalt: Statusrapport for perioden 3. april 2025 – 20. oktober 2025. VI rapport 43/2025. Veterinærinstituttet 2025. © Veterinærinstituttet, kopi tillatt med henvisning

Kvalitetssikret av

Merete Hofshagen, Avdelingsdirektør, Dyrehelse, dyrevelferd og mattrygghet

Publisert

23.10.2025 på www.vetinst.no

ISSN 1890-3290 (elektronisk utgave)

© Veterinærinstituttet 2025

Kolofon

Forsidebilde: Colourbox

www.vetinst.no

Innhold

Sammendrag.....	3
Om rapporten	3
Oppdragsgivere og finansiering	4
Fugleinfluensa i Norge	4
Om fugleinfluensa.....	4
Villfugl	5
Fjørfe og fugler i fangenskap	9
Pattedyr	9
Fugleinfluensa i Europa og globalt.....	10
Sverige	10
Danmark	11
Resten av Europa og globalt	11
Fuglebevegelser	14
Smitte til andre dyr	15
Europa.....	15
Utenfor Europa	15
Utbruddet hos melkekyr i USA.....	16
Smitte til mennesker	17
Influensa A(H5N1).....	17
Influensa A(H9N2).....	17
Influensa A(H10N3).....	17
Risikovurdering	17
Virusgenetikk	17
Vurdering	18
Anbefalinger	19

Sammendrag

Høypatogen aviær influensa (HPAI) H5N1 fortsatte å dominere i Europa fra april til oktober 2025. Blant villfugl var det flest påvisninger blant ender, gjess og måker, mens det blant fjørfe var flest utbrudd hos ender og høns i Ungarn og Polen. Fra vår til sommer dominerte virusvarianten EA-2024-DI.2, mens EA-2022-BB førte til en ny smitteøkning blant måker, spesielt i kystnære strøk i Nordvest-Europa. HPAI ble også påvist sporadisk hos pattedyr som rødrev, oter og én huskatt. I USA var det langt færre nye rapporterte utbrudd blant melkekyr, mens enkelte katter ble smittet av H5N1 via infisert råfôr. I tillegg ble det avdekket at tre katter fra California, som fikk HPAI i 2024, ble smittet etter å ha drukket kommersiell, upasteurisert melk.

I Norge forløp våren med få nye påvisninger av H5N1. I begynnelsen ble HPAI H5N5 påvist hos enkelte døde fiskemåker og én ravn i Finnmark. Ingen økt dødelighet blant fugl ble observert i området. Fra midten av juli og utover i august økte imidlertid antall påvisninger av HPAI H5N1 hos måkefugl, spesielt unge gråmåker (*Larus argentatus*), i Troms og Nordland. Smittebølgen var forårsaket av virusvarianten EA-2022-BB, den samme som ga opphav til det store utbruddet blant krykkjer i Finnmark sommeren 2023. I begynnelsen av september ble samme virusvariant påvist i et kommersielt fjørfehold med 7 500 verpehøns i Hadsel i Nordland. Det ble ikke påvist smitte til andre dyrearter på samme gård. Utover i september avtok påvisningene av H5N1 hos måkefugl i Nord-Norge. HPAI H5N5 ble påvist sporadisk hos måkefugl i Finnmark gjennom sommeren. I tillegg ble HPAI H5N5 påvist hos polarmåker (*Larus hyperboreus*) og én svartbak (*Larus marinus*) på Jan Mayen i september 2025.

Det har vært åtte påvisninger av HPAI hos viltlevende pattedyr i perioden. Først H5N5 hos en rødrev funnet død i et boligområde i Skittenelv, Troms, i slutten av april. I juli 2025 fikk Sysselmesteren på Svalbard melding om flere syke fjellrever ved Barentsburg. Etter å ha utelukket rabies, ble HPAI H5N5 påvist hos fire revevalper fra samme kull i begynnelsen av august. Dette er første gang HPAI er påvist hos fjellrev i Norge. En måneds tid senere ble H5N5 påvist hos en fjellrev fra Vindodden på Svalbard. Funnene viser at HPAI er en viktig differensialdiagnose til rabies på Svalbard. I tillegg har det vært tre retrospektive viruspåvisninger hos otere i Tromsø: to H5N1 fra 2023 og én H5Nx fra 2024.

I juni ble det for første gang påvist antistoffer mot H5 hos sau i Norge. Påvisningen ble gjort i en prøve tatt 11 måneder etter utbruddet blant krykkjer på Ekkerøy i 2023, der sauen hadde beitet blant syke og døde måker uten tegn til påfølgende sykdom.

I oktober 2025 ble HPAI H5N1 påvist hos to viltlevende andefugler prøvetatt i forbindelse med aktiv overvåking i Klepp, Rogaland. Disse hadde virusvarianten EA-2024-DI.2 som dominerte i Europa i vår, og som i økende grad igjen påvises hos villfugl og fjørfe i Europa nå i høst. Dette viser at viruset sirkulerer i umiddelbar nærhet til fjørfetette områder i Sør-Norge.

Veterinærinstituttet anbefaler økt fokus på smittevern i fjørfehold og fugler i fangenskap/hobbyfuglehold i hele landet. Dette er særlig viktig i fjørfetette områder. Det oppfordres også til årvåkenhet for smitte av HPAI til andre dyrearter. Testing anbefales ved funn av syke eller døde dyr i nærheten av lokaliteter med utbrudd hos villfugl eller fjørfe. Dette omfatter spesielt rever, mink, otere, andre mårdyr, smågnagere, kråkefugl, rovfugl, katter og gårdsdyr.

Om rapporten

Denne rapporten er basert på påvisninger av HPAI-virus hos fugler og andre dyr i Norge i perioden fra 3. april til 20. oktober 2025. Fugleinfluensa hos dyr i Norge overvåkes av Mattilsynet i nært samarbeid med Veterinærinstituttet gjennom ulike overvåkingsprogrammer. I tillegg er overvåkingen i perioden 2024-2026

ytterligere styrket av One Health for Surveillance (OH4S)-prosjektet, som drives sammen med Folkehelseinstituttet og involverer et stort nettverk av eksterne samarbeidspartnere (les mer under).

Veterinærinstituttet er nasjonalt referanselaboratorium for aviær influensa. Omtalen av smittesituasjonen i Europa og globalt er i denne rapporten basert på [statusrapporten](#) publisert 25. september 2025 av Den europeiske myndighet for næringsmiddeltrygghet (EFSA), Det europeiske smittevernbyrået (ECDC) og Det europeiske referanselaboratoriet (EURL) for aviær influensa.

Takk til Mattilsynet, Folkehelseinstituttet, medarbeidere ved Veterinærinstituttet og andre samarbeidspartnere for bidrag til datagrunnlaget og kvalitetssikring av denne rapporten.

Oppdragsgivere og finansiering

Veterinærinstituttets arbeid med fugleinfluensa er for en stor del finansiert over instituttets grunnbevilgning. I tillegg deltar Veterinærinstituttet sammen med Folkehelseinstituttet i prosjektet One Health for Surveillance ([OH4S](#)). Prosjektet er delfinansiert av EU4Health-programmet (Grant Agreement Nr. 101132473) under European Health and Digital Executive Agency (HaDEA), som skal fremme god beredskap mot grensekryssende helsetrusler. Prosjektet pågår 2024-2026, i nært samarbeid med EFSA og ECDC. Norge deltar sammen med 10 andre partnerland i et konsortium ledet av Statens Serum Institut i Danmark. I Norge koordineres aktiviteten fra Folkehelseinstituttet og Veterinærinstituttet deltar med å implementere et koordinert overvåkingsprogram med Én helse.

Prosjektet fokuserer på prioriterte zoonotiske sykdommer, og undersøkelse av prøver fra dyr og miljø. Målet er å fremskaffe kunnskap og informasjon som kan bidra til å redusere risiko for smitte til mennesker. I Norge har vi blant annet valgt å satse på å styrke overvåkingen av HPAI. En viktig del av denne satsingen er å forbedre den passive overvåkingen, det vil si innsendelsen av prøver fra fugler og pattedyr som mistenkes for å ha HPAI. Dette skjer i samarbeid med ornitologiske fagmiljøer som Norsk institutt for naturforskning, Norsk Polarinstitutt, BirdLife, Ringmerkingssentralen og Statens naturoppsyn. I tillegg til passiv overvåking omfatter prosjektet differensialdiagnostikk på syke fugler som er negative for HPAI, aktiv overvåking av friske fugler i bestander som ut fra trekkmonsteret har høy sannsynlighet for å bli smittet med virusvarianter som ikke finnes i Norge, serologiske kartlegginger av eksponering for H5 i utsatte fugle- og pattedyrbestander, helgenomsekvensering og molekylærbiologisk karakterisering av virusvariantene som blir påvist, og automatisering av systemer for virusanalyse og sekvensdeling.

Fugleinfluensa i Norge

Om fugleinfluensa

Fugleinfluensa (aviær influensa) forårsakes av influensa A-virus og er en smittsom virussykdom som kan ramme en rekke fuglearter. Ulike varianter av fugleinflusavirus fører til sykdom med ulik alvorlighetsgrad. Det er vanlig å gruppere sykdommen i en sterkt sykdomsfremkallende form (høypatogen aviær influensa, HPAI) og en mindre alvorlig form (lavpatogen aviær influensa, LPAI). Den mest alvorlige formen kan forårsake svært høy dødelighet hos fjørfe og villfugl.

Aviær influensa er en liste 1-sykdom. Ved mistanke om eller påvisning av denne sykdommen hos fugler eller andre dyr skal Mattilsynet varsles umiddelbart.

Viruset kan smitte gjennom kontakt med avføring eller sekret fra luftveiene til infiserte dyr. Direkte smitte med HPAI-virus kan skje ved overføring av virus mellom fugler gjennom fekal-oral smitte eller dråpesmitte. Indirekte smitte kan skje når virus overføres fra fugl til fugl via en intermediær kilde, som for eksempel kontaminerte gjenstander, persontrafikk, skadedyr, fluer eller lignende. Smitteoverføring fra villfugl til tamfugl, eller omvendt, kan skje ved tilgang til samme uteområde, bruk av felles fôr- og vannkilder, eller ved at mennesker bringer smitte med seg på klær, fottøy eller utstyr.

Pattedyr kan enkelte ganger smittes gjennom at de spiser smittet fugl, eller er i nær kontakt med disse i sterkt kontaminerte miljøer. I USA er det i tillegg rapportert om smitte fra ku til katt gjennom rå (upasteurisert) melk. Både i USA og Europa har enkelte katter fått HPAI etter inntak av råfôr som har inneholdt smitte. Mennesker kan også i sjeldne tilfeller smittes av fugleinfluensa.

Villfugl

I den foregående rapporteringsperioden ble det gjort sporadiske påvisninger av HPAI H5N5. De fleste av disse tilfellene gjaldt måkefugler og enkelte kråker i Troms og Finnmark. Det er nærliggende å tolke funnene av infiserte store måkefugler og kråker som et tegn på at viruset sirkulerer også hos mindre fuglearter, og at stormåkene og kråkene smittes ved å spise åtsler eller angripe svekkede individer.

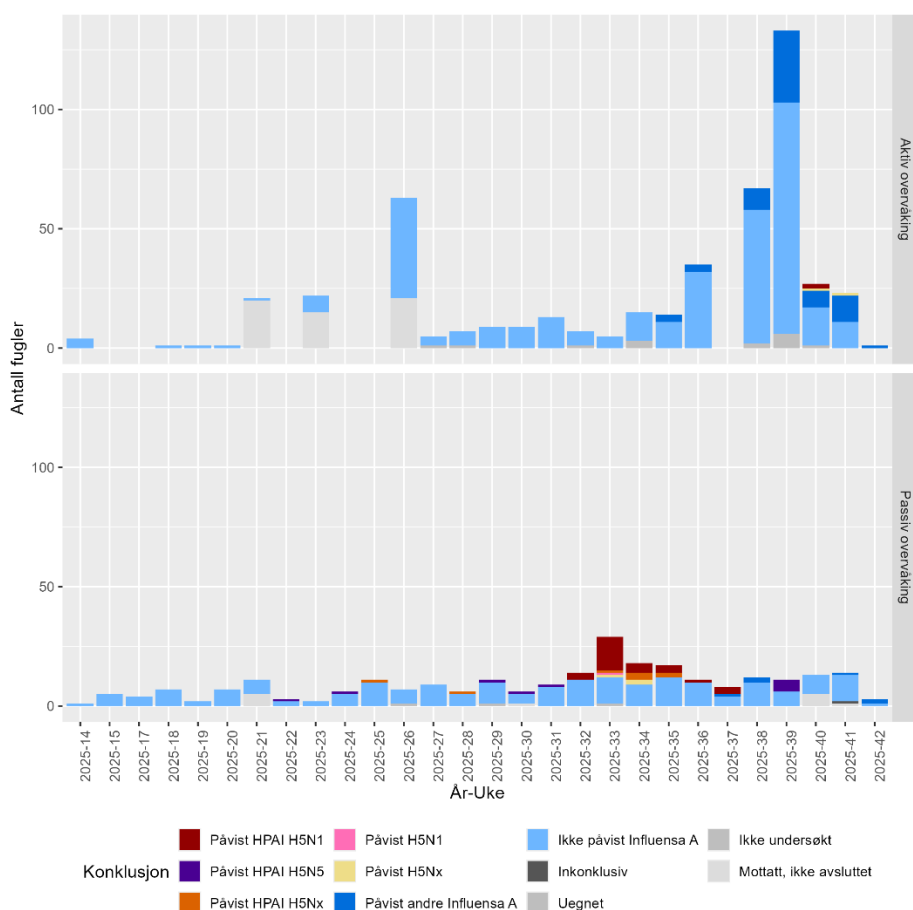
På slutten av forrige periode ble det påvist HPAI H5N1 hos hvitkinngås (*Branta leucopsis*) og vandrefalk (*Falco peregrinus*) i Eigersund i Rogaland, samt en tundragås (*Anser albifrons*) i Askøy. De to første virusene var begge en variant av H5N1-viruset, EA-2024-DI.2, som var ny i Norge, men den hyppigst påviste varianten i Europa i perioden. Viruset som ble påvist i prøvene fra tundragåsa var litt forskjellig fra dette og tilhørte EA-2024-EF.

I denne rapporteringsperioden fra 3. april 2025 til 20. oktober 2025 har Veterinærinstituttet undersøkt prøver fra 654 fugler (Figur 1). Blant disse ble det påvist HPAI-virus hos 48 individer (Tabell 1, Figur 2). Det har ikke vært store utbrudd av HPAI hos ville fugler i Norge i perioden.

Det første rapporterte tilfellet i perioden var et kull med ravneunger (*Corvus corax*) som døde i reiret i begynnelsen av juni. I den ene prøven som ble tatt av disse, ble det påvist HPAI H5N5. Hekkeplassen lå like ved de store sjøfuglkoloniene på Hornøya ved Vardø, og man fryktet at dette var starten på et stort utbrudd blant fuglene der. Dette kunne hatt store konsekvenser. Det ble imidlertid ikke observert økt dødelighet blant sjøfuglene på øya, og det voksne ravneparet som hadde hekket der, så også ut til å ha overlevd. HPAI H5N5 ble også påvist hos enkelte måker i Vardø og Vadsø. Dette tolkes som at viruset sirkulerer med lav prevalens blant sjøfuglene og gir sporadiske sykdomstilfeller.

I august og første del av september var det en bølge med hyppige påvisninger av HPAI H5N1 hos måkefugler i Troms og Nordland. Fuglene ble funnet på mange ulike lokaliteter over et vidstrakt område. De fleste av de syke og døde fuglene så ut til å være årsunger av gråmåke eller svartbak, noe som gjorde nøyaktig artsbestemmelse vanskelig og førte til at mange bare er klassifisert som måkefugl (Tabell 1). Viruset som ble påvist tilhørte EA-2022-BB-varianten som også forårsaket det store utbruddet blant krykkjer (*Rissa tridactyla*) i Nord-Norge sommeren 2023. Økt forekomst av HPAI hos unge fugler tidlig på høsten er et kjent mønster fra fuglebestander i andre deler av verden. Det antas at ungfuglene har vært eksponert for få eller ingen virusstammer i løpet av hekkeperioden, og at de er i en periode med høyt stressnivå og dårlig immunforsvar. Når de så streifer rundt og møter fugler fra andre bestander, vil de lett kunne få alvorlige infeksjoner med virusstammer de er naive for.

I september ble det rapportert om økt dødelighet blant polarmåker og terner på Jan Mayen. Veterinærinstituttet mottok prøvemateriale fra fire polarmåker og en svartbak. Alle disse var infisert med HPAI H5N5.

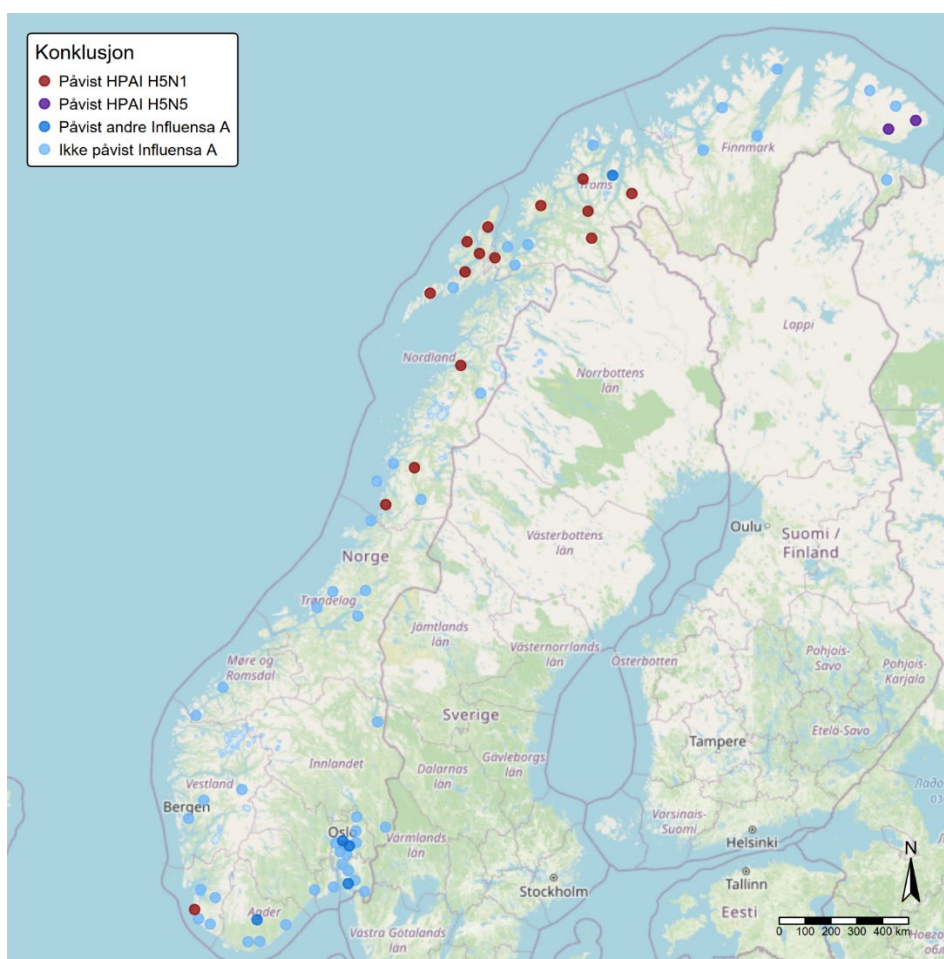
Figur 1. Ukentlig antall prøver fra villfugl undersøkt for aviært influensavirus (AIV) i Norge fra 3. april til 20. oktober 2025 fordelt på aktiv og passiv overvåking.

De to siste påvisningene av HPAI-virus i perioden ble gjort hos to brunakker skutt under ordinær jakt den 29. september i Klepp i Rogaland. Fuglene var, så langt vi vet, ikke klinisk syke, men de var infisert med HPAI H5N1.

Tabell 1. Påvisninger av høypatogent aviært influensavirus (HPAIV) hos 48 villfugl i Norge i perioden 3. april til 20. oktober 2025.

Mottatt	Art	Kommune	Fylke	Laboratoriefunn
02.10.2025	Brunnakke	Klepp	Rogaland	Påvist HPAI H5N1
02.10.2025	Brunnakke	Klepp	Rogaland	Påvist HPAI H5N1
26.09.2025	Svartbak	Jan Mayen	Jan Mayen	Påvist HPAI H5N5
26.09.2025	Polarmåke	Jan Mayen	Jan Mayen	Påvist HPAI H5N5
26.09.2025	Polarmåke	Jan Mayen	Jan Mayen	Påvist HPAI H5N5
26.09.2025	Polarmåke	Jan Mayen	Jan Mayen	Påvist HPAI H5N5
26.09.2025	Polarmåke	Jan Mayen	Jan Mayen	Påvist HPAI H5N5
12.09.2025	Tyvjo	Tromsø	Troms	Påvist HPAI H5N1
11.09.2025	Måkefugler	Kåfjord	Troms	Påvist HPAI H5N1
09.09.2025	Gråmåke	Vefsn	Nordland	Påvist HPAI H5N1
04.09.2025	Måkefugler	Vestvågøy	Nordland	Påvist HPAI H5N1

Mottatt	Art	Kommune	Fylke	Laboratoriefunn
02.09.2025	Måkefugler	Hadsel	Nordland	Påvist HPAI H5Nx
02.09.2025	Hønsehauk	Sortland	Nordland	Påvist HPAI H5Nx
28.08.2025	Måkefamilien	Hadsel	Nordland	Påvist HPAI H5N1
28.08.2025	Svartbak	Sømna	Nordland	Påvist HPAI H5N1
26.08.2025	Gråmåke	Tromsø	Troms	Påvist HPAI H5N1
26.08.2025	Gråmåke	Tromsø	Troms	Påvist HPAI H5N1
26.08.2025	Gråmåke	Øksnes	Nordland	Påvist HPAI H5Nx
26.08.2025	Gråmåke	Øksnes	Nordland	Påvist HPAI H5Nx
26.08.2025	Fiskemåke	Sortland	Nordland	Påvist HPAI H5Nx
26.08.2025	Måkefamilien	Bodø	Nordland	Påvist HPAI H5N1
26.08.2025	Måkefamilien	Bodø	Nordland	Påvist HPAI H5N1
21.08.2025	Måkefugler	Kvæfjord	Troms	Påvist HPAI H5N1
21.08.2025	Gråmåke	Tromsø	Troms	Påvist HPAI H5N1
19.08.2025	Gråmåke	Øksnes	Nordland	Påvist HPAI H5N1
19.08.2025	Måkefugler	Tromsø	Troms	Påvist HPAI H5N1
19.08.2025	Måkefugler	Balsfjord	Troms	Påvist HPAI H5N1
19.08.2025	Måkefugler	Balsfjord	Troms	Påvist HPAI H5N1
19.08.2025	Måkefugler	Målselv	Troms	Påvist HPAI H5N1
19.08.2025	Måkefugler	Målselv	Troms	Påvist HPAI H5N1
19.08.2025	Måkefugler	Senja	Troms	Påvist HPAI H5N1
19.08.2025	Måkefugler	Senja	Troms	Påvist HPAI H5N1
19.08.2025	Måkefugler	Senja	Troms	Påvist HPAI H5N1
19.08.2025	Måkefugler	Senja	Troms	Påvist HPAI H5N1
19.08.2025	Gråmåke	Sortland	Nordland	Påvist HPAI H5N1
19.08.2025	Gråmåke	Andøy	Nordland	Påvist HPAI H5N1
14.08.2025	Gråmåke	Sortland	Nordland	Påvist HPAI H5N1
14.08.2025	Måkefugler	Senja	Troms	Påvist HPAI H5Nx
12.08.2025	Gråmåke	Tromsø	Troms	Påvist HPAI H5N1
12.08.2025	Gråmåke	Tromsø	Troms	Påvist HPAI H5N1
12.08.2025	Måkefugler	Tromsø	Troms	Påvist HPAI H5N1
05.08.2025	Fiskemåke	Vadsø	Finnmark	Påvist HPAI H5N5
24.07.2025	Svartbak	Vadsø	Finnmark	Påvist HPAI H5N5
22.07.2025	Fiskemåke	Vardø	Finnmark	Påvist HPAI H5N5
10.07.2025	Gråmåke	Sortland	Nordland	Påvist HPAI H5Nx
20.06.2025	Svartbak	Øksnes	Nordland	Påvist HPAI H5Nx
12.06.2025	Fiskemåke	Vardø	Finnmark	Påvist HPAI
04.06.2025	Ravn	Vardø	Finnmark	Påvist HPAI H5N5

Figur 2. Prøver fra villfugl undersøkt for aviært influensavirus (AIV) i Norge i perioden 3. april til 20. oktober 2025. På kartet er prøvetatte fugler vist med et punkt i respektive kommunes geografiske sentrum.

I midten av september begynte det å komme store antall lomvi (*Uria aalge*) inn i Oslofjorden. Mange av disse var sterkt svekket og døde. Andre ble tatt hånd om av ideelle organisasjoner som forsøker å rehabilitere dem med mål om å sette dem tilbake til sitt naturlige element. Veterinærinstituttet har hittil fått relativt få prøver av lomviene. De åtte som er undersøkt så langt har alle vært negative for influensavirus, men har vært i svært dårlig kondisjon. Dødsårsaken vurderes til å være sult og utmattelse (Figur 3). Det rapporteres stadig om nye fugler som kommer inn mot land. Dette gjør at vi ikke kan se på lomviene i Oslofjorden som én bestand i smittemessig forstand, fordi situasjonen er dynamisk. Det er dermed viktig å ha en viss grad av kontinuerlig overvåking av forekomsten av influensa blant fuglene, både fordi et utbrudd vil ha store konsekvenser blant tette bestander av delvis svekkede lomvier og andre sjøfugl, og fordi fuglene kommer i nær kontakt med både mennesker og andre pattedyr.

Slike «invasjoner» med alkefugl skjer nå og da med ujevne mellomrom, ofte i forbindelse med dårlig vær i Nordsjøen. Veterinærinstituttet har ikke tilgjengelig statistikk som viser om dette fenomenet opptrer oftere nå enn tidligere, men fenomenet har vært kjent i lang tid.

Situasjonen med lomviene viser også hvor utbredt det nå er at ideelle organisasjoner og frivillige ivaretar syke fugler. I et smittemessig perspektiv kan oppstalling av svekkede og sannsynligvis stressede fugler innendørs medføre økt sannsynlighet for overføring av smitte både mellom fugler og mellom fugler og mennesker. I en slik situasjon er det viktig at de som tar vare på fuglene følger opp med helseundersøkelser, ikke minst av fugler som dør under oppstallingen, slik at eventuelle utbrudd kan oppdages tidlig og dermed avgrenses.

Figur 3. Kadavre av fire lomvier som obduseres. Ingen av disse hadde HPAI, men de var alle avmagret, manglet fullstendig fettreserver og hadde ikke mat i magen eller tarmene. Foto: Tuva Frøvoll Løken, Veterinærinstituttet

Fjørfe og fugler i fangenskap

Den 4. september 2025 ble HPAI H5N1 variant EA-2022-BB påvist i en kommersiell besetning med 7 500 verpehøns i Hadsel kommune i Nordland. Mistanken oppsto etter økende dødelighet i flokken. Økningen i dødelighet utviklet seg imidlertid ikke like raskt som man har sett ved flere tidligere utbrudd hos fjørfe. Det ble ikke observert andre tegn på sykdom i flokken, og både verpeprosent og fôr- og vanninntak var på normalt nivå når man korrigerte for dødeligheten. Det ble ikke påvist HPAI-virus hos andre dyreslag på gården. Les mer om utbruddet [her](#).

Utbruddet i Hadsel representerer det første tilfellet av HPAI i en kommersiell fjørfebesetning i Nord-Norge. Tidligere påvisninger i kommersielle besetninger har alle vært lokalisert i Rogaland, med totalt fem utbrudd registrert per dags dato. Utbruddet i Hadsel kom sesongmessig tidligere enn foregående utbrudd hos fjørfe, som alle har forekommet i perioden oktober til februar. Det har ikke vært utbrudd hos fugler i fangenskap i rapporteringsperioden. En oversikt over alle utbrudd av HPAI i tamfuglhold og fjørfebesetninger i Norge finnes [her](#).

Pattedyr

Viltlevende pattedyr

Fra 2022 og frem til 20. oktober 2025 er det påvist HPAI-virus hos totalt 18 viltlevende pattedyr i Norge. Av disse, er åtte av tilfellene fra denne rapporteringsperioden. Mer informasjon om påvisningene hos pattedyr finnes [her](#).

En rødvrev funnet død i et boligområde i Skittenelv i Troms, prøvetatt i midten av april 2025, fikk påvist HPAI H5N5 EA-2021-I. Videre ble det i august 2025 påvist HPAI H5N5 EA-2021-I hos [fire syke fjellrevvalper](#) ved den russiske bosettingen Barentsburg på Svalbard. Valpene var i god kondisjon og enkelte hadde store mengder fjær i magesekken. Trolig ble valpene smittet etter kontakt med syke eller døde fugler, og det finnes en krykkjekoloni i fjellsiden bak Barentsburg. Totalt åtte fjellrever ble avlivet av dyrevelferdshensyn i Barentsburg (Figur 3). I september 2025 ble en død fjellrev funnet på Vindodden på Svalbard. Fjellrevtisper var mager og det ble påvist HPAI H5N5 EA-2021-I. Alle fjellrevene ble sendt inn for rabiesundersøkelse, men testet negativt. Både rabies og

HPAI kan gi neurologiske symptomer hos fjellrev, og er derfor viktige differensialdiagnoser på Svalbard. Alle fjellrevene testet positivt for HPAI-virus i prøver fra hjernen.

Figur 3. Fjellrever (voksne og valper) fra Barentsburg, Svalbard, undersøkt ved Veterinærinstituttet i august 2025. Foto: Ingunn Ruud, Veterinærinstituttet

Tamme pattedyr

Det har ikke vært påvist HPAI-virus hos husdyr eller kjæledyr i Norge. I juni 2024 fant forskere ved Veterinærinstituttet imidlertid antistoffer mot H5 hos en [sau](#), noe som tyder på at den tidligere har vært smittet med H5-virus. Sauen hadde beitet blant døde og syke krykkjer under det store utbruddet i Finnmark sommeren 2023. Påvisningen av antistoff mot H5 ble gjort i blodprøver tatt 11 måneder etter utbruddet. Alle sauene i området var tilsynelatende friske, og det var ikke mistanke om smitte mellom sauer. Funnet tyder på at sauer kan smittes av fugleinfluensavirus dersom de utsettes for store mengder smitte, slik det også er rapportert fra England.

Fugleinfluensa i Europa og globalt

Sverige

Den 15. oktober 2025 ble det rapportert om HPAI i en hobbybesetning med høns og ender i Höganäs kommune i Skåne. Mistanke oppsto etter økt dødelighet og tydelige sykdomstegn hos flere av fuglene, og prøver analysert av Statens Veterinärmedicinska Anstalt bekreftet H5N1-virus. Det forrige utbruddet hos tamfugl i Sverige ble rapportert den 26. februar 2025 i et fasanoppdrettsanlegg i Kristianstad kommune, også i Skåne, der H5N1-virus ble påvist etter økt dødelighet i besetningen.

Etter utbruddet i fasanoppdrettsanlegget i februar innførte Jordbruksverket restriksjoner i et definert høyrisikoområde i de sørlige delene av Sverige. I dette området skulle blant annet kommersielle fjørfebesetninger

holdes innendørs, og hobbyflokker måtte holdes inngjerdet med tiltak som sikret dem mot direkte eller indirekte kontakt med villfugl. Fra og med 28. april 2025 ble restriksjonene i høyriskoområdet opphevet.

I Sverige ble det undersøkt 200 ville fugler i rapporteringsperioden, men det ble bare påvist noen få sporadiske tilfeller av HPAI. I april ble det påvist HPAI H5N1 hos en grågås (*Anser anser*) i Skåne, en hvitkinngås i Halland og en havørn (*Haliaeetus albicilla*) i Falun i Dalarna, mens det ble funnet HPAI H5N5 hos en havørn i Tanum i Västres Götaland. Deretter var det stille en lang stund, før det ble påvist HPAI H5N1 hos en enkelt svartehavsmåke (*Ichtyaetus melanocephalus*) i Skåne. Mønsteret ligner det som er observert i Norge med sporadiske tilfeller som indikerer at viruset sirkulerer i fuglebestandene, men med lav forekomst.

Informasjon om fugleinfluensa hos fjørfe, villfugl og pattedyr i Sverige finnes hos [Statens Veterinärmedicinska Anstalt](#) og [Jordbruksverket](#).

Danmark

Forrige gang trusselnivået for HPAI ble hevet i Danmark var den 19. desember 2024, som følge av at Fødevarestyrelsen vurderte at smitterisikoen var økt. Dette innebar at tamfugl, med enkelte unntak, måtte holdes innendørs eller inngjerdet under tak. Trusselnivået ble senket igjen den 30. april 2025, etter at situasjonen var stabilisert og smittepresset ble vurdert som lavere.

Den 7. oktober 2025 bekreftet Fødevarestyrelsen og Statens Serum Institut et utbrudd forårsaket av HPAI H5N1-virus i en besetning med ca. 150 000 verpehøns i Fredericia kommune i den sørøstlige delen av Jylland. Som en konsekvens av dette utbruddet og flere påvisninger hos villfugl ble trusselnivået hevet fra lavt til middels to dager senere. I den forbindelse har Fødevarestyrelsen kommet med anbefalinger knyttet til smittevern rettet mot kommersielle fjørfeholdere og eiere av hobbyfjørfe.

Det har tidligere i år vært to utbrudd av HPAI hos tamfugl i Danmark, begge forårsaket av H5N1. Ett utbrudd rammet en besetning med 10 000 slaktekalkuner i Vesthimmerlands kommune (10. april 2025), og ett annet rammet et hobbyhønseshold med 24 høner i Roskilde kommune (1. april 2025). Oversikt over påvisninger hos tamfugl i Danmark finnes hos [Fødevarestyrelsen](#).

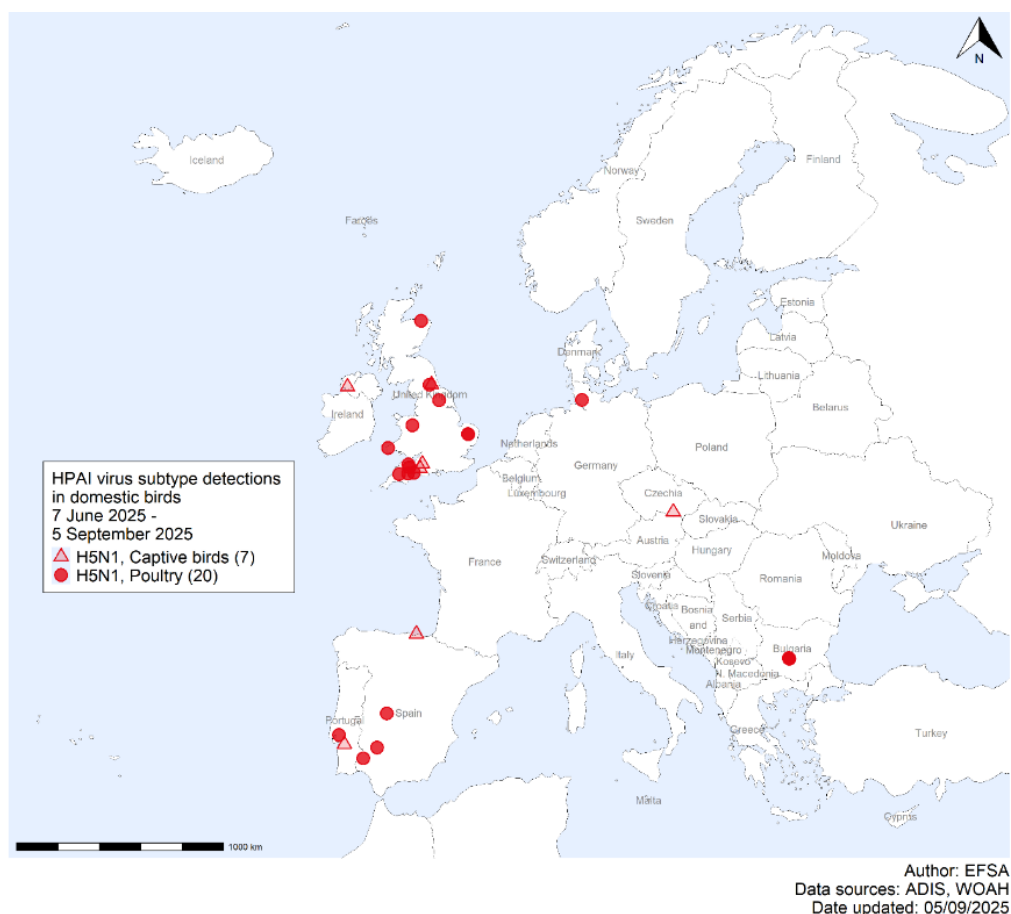
I Danmark ble det undersøkt 335 fugler i løpet av rapporteringsperioden. Av disse ble det påvist HPAI-virus hos 14 individer. I april ble det bare påvist HPAI H5N1 hos en enkelt musvåk (*Buteo buteo*) i Horsens. I perioden mai – august var det ingen påvisninger, men så dukket HPAI H5N1 hos en hettemåke (*Chroicocephalus ridibundus*) på Sjælland. I oktober ble H5N1 påvist hos tre knoppsvaner (*Cygnus olor*) og en stokkand (*Anas platyrhynchos*) ved Fredericia/Vejle, en musvåk ved Ålborg og en på Lolland og to grågjess og fire fasaner (*Phasianus colchicus*) ved Kalundborg på Sjælland.

Resten av Europa og globalt

I perioden fra mars til begynnelsen av september 2025 ble det rapportert om en gradvis nedgang i forekomsten av HPAI hos fjørfe og fugl i fangenskap i Europa. I den første delen av perioden (8. mars-6. juni) ble det registrert 147 utbrudd hos fjørfe og 20 hos fugl i fangenskap (kilde: [EFSA Journal 2025;23\(7\):9520](#)). Flesteparten av tilfellene forekom i Ungarn (79 utbrudd), Polen (46) og Storbritannia (12). Alle utbruddene var forårsaket av H5N1, og ender utgjorde den mest affiserte fjørfekategorien.

Ungarn og Polen sto samlet for 85 % (125/147) av alle fjørfeutbrudd i Europa i perioden, og majoriteten av utbruddene ble klassifisert som sekundære. Dette tyder på at manglende kontroll over smittespredning mellom fjørfebesetninger fortsatt utgjør en betydelig utfordring i enkelte land.

I perioden 7. juni til 5. september 2025 ble det registrert 20 HPAI-utbrudd hos fjørfe og 7 hos fugl i fangenskap, alle forårsaket av H5N1 (kilde: [EFSA Journal 2025;23\(10\):9702](#)). Storbritannia sto for 60 % av tilfellene (Figur 4). Det ble ikke identifisert sekundære utbrudd i denne perioden. Samlet sett var antall HPAI-utbrudd hos tamfugl i Europa lavt fra våren og gjennom sommeren, med en tydelig reduksjon i antall utbrudd sammenlignet med høst- og vintermånedene. Denne nedgangen i antall utbrudd hos tamfugl om sommeren sammenfaller med en reduksjon i antallet ville vannfugler i europeiske overvintringsområder, og er en trend man har sett hvert år fra 2020.

Figur 4. Kart over HPAIV-påvisninger hos fjørfe og fugl i fangenskap i Europa i perioden 07.06.2025 til 05.09.2025. Kilde: [EFSA](#)

Tall fra [EURL Avian Flu Data Portal](#) viser en markant økning i HPAI-utbrudd hos fjørfe og fugl i fangenskap i Europa i oktober. Antallet utbrudd så langt i oktober (1.-20. oktober 2025) er mer enn doblet sammenlignet med hele september. I tillegg har antallet berørte land også doblet seg i samme periode. Denne utviklingen tyder på en negativ trend og en økende geografisk spredning. Data fra tidligere utbruddssesonger viser at høst- og vintermånedene er forbundet med økt risiko for HPAI-utbrudd hos tamfugl, noe som ytterligere understreker behovet for årvåkenhet og forebyggende tiltak i den pågående sesongen.

Gjennom sommeren ble det registrert en markant nedgang i antall HPAI-påvisninger hos tamfugl i Nord-Amerika. I USA falt antallet rapporterte tilfeller fra 59 til 2 mellom de to rapporteringsperiodene omtalt ovenfor, mens Canada meldte om en reduksjon fra 12 til 4 tilfeller. Utbruddene har i hovedsak vært forårsaket av subtypen H5N1, men av andre H5N1-varianter enn dem som er påvist i Europa.

Data fra [USDA](#) viser en tydelig økning i utbrudd av HPAI i kommersielle fjørfebesetninger i løpet av september, med totalt 21 bekreftede utbrudd. Så langt i oktober er det bekreftet 15 utbrudd i fjørfebesetninger i USA (per

17. oktober 2025). Den samme økningen er også observert i hobbyflokker, med henholdsvis 8 og 18 bekreftede tilfeller i september og så langt i oktober. Geografisk er Minnesota og Utah hardest rammet av fjørfeutbrudd de siste 30 dagene, mens det har vært flest utbrudd i hobbyflokker i delstatene Oregon, Idaho og Montana i den nordvestlige delen av USA. Utviklingen i september og oktober viser en tydelig økning i smittetilfeller hos tamfugl i USA, og markerer et klart skifte fra sommermånedene.

Den europeiske myndigheten for næringsmiddeltrygghet (EFSA) og Europakommisjonen lanserte i september 2025 et nytt kommunikasjonsverktøy for å styrke arbeidet med å forebygge fugleinfluensa i Europa. Tiltaket retter seg mot bønder og andre som kommer i kontakt med fjørfe og gårdsbruk, og skal øke bevisstheten om enkle og effektive biosikkerhetstiltak som kan beskytte både dyr og mennesker. Kampanjen som kalles #NoBirdFlu inkluderer informasjonsmaterieell som plakater, infografikk og ferdig innhold til sosiale medier, tilgjengelig på alle EU-språk. Hensikten er å bidra til bedre smittevern, bruk av beskyttelsesutstyr og kontroll med bevegelser av personer, dyr og utstyr på gårder. Kampanjen ble lansert i forkant av trekkfuglsesongen, da risikoen for smittespredning øker. Informasjon om #NoBirdFlu-kampanjen finnes [her](#).

I den første delen av rapporteringsperioden var det en nedgang i forekomsten av HPAI blant ville fugler i Europa. EFSA-rapporten for 8. mars-6. juni 2025 rapporterer om 198 tilfeller av HPAI hos ville fugler (inkludert Skandinavia). De fleste tilfellene var forårsaket av HPAI H5N1, mens det bare var to tilfeller av HPAI H5N5; det ene i Sverige og omtalt ovenfor og det andre var i England. Antallet tilfeller hos ville fugler var seks ganger høyere enn i samme periode i 2024, men 2024 var et år med svært få rapporterte tilfeller. De fleste tilfellene ble påvist hos vannfugler (45 %), mens kolonihekkende sjøfugl og rovfugler utgjorde hhv. 25 og 19 %. Det var flest funn på de britiske øyer og langs sørkysten av Nordsjøen, mens det bare var spredte funn i Sentral- og Øst-Europa. Blant vannfuglene ble HPAI hyppigst påvist hos knoppsvane, grågås og canadagås (*Branta canadensis*), mens gråmåke, svartbak og hettemåke var vanligst blant sjøfuglene og musvåk, vandrefalk og havørn blant rovfuglene. Det ene tilfellet av HPAI H5N5 i England var hos en glente (*Milvus milvus*).

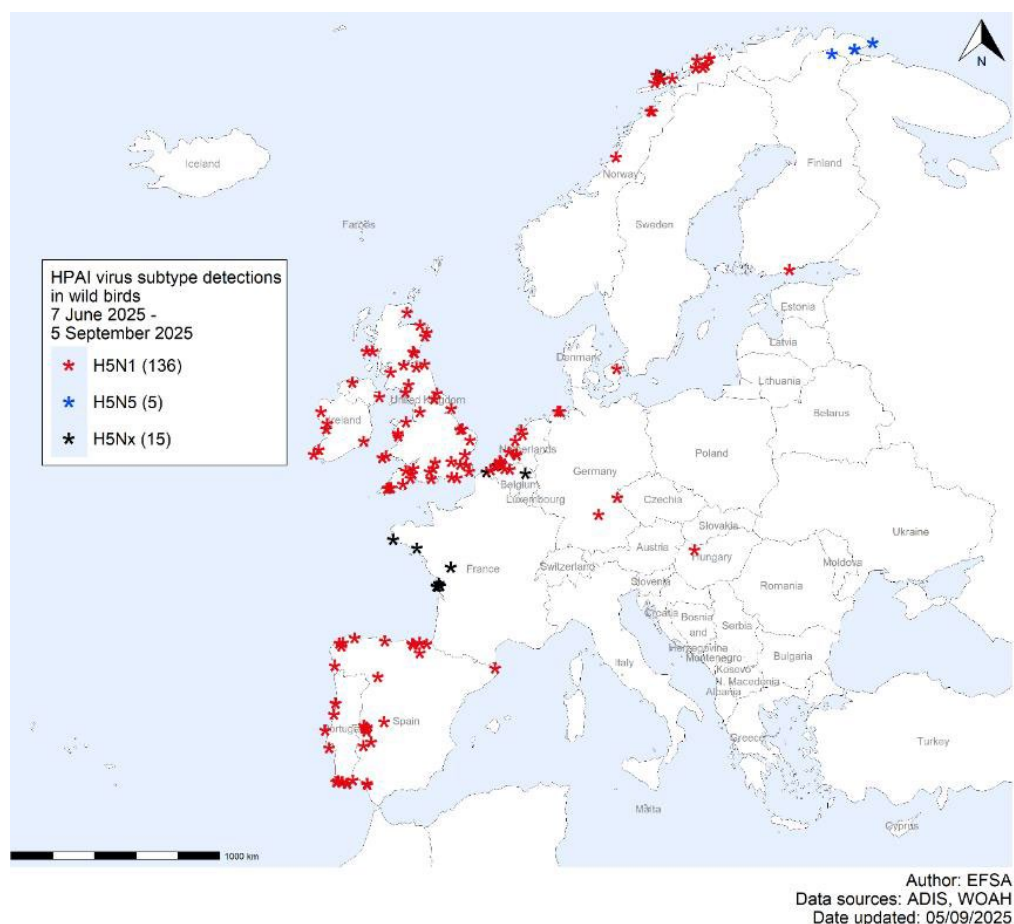
I resten av verden rapporterte USA om bare 90 tilfeller av HPAI H5 hos ville fugler i perioden mars-juni. En tredjedel av disse var stokkender. Canada rapporterte samtidig om 45 tilfeller av HPAI H5N1 og H5N5 i fem individer. Fra andre deler av verden ble det bare rapportert få tilfeller. I Antarktis, hvor forrige periode var preget av store utbrudd, var det ingen rapporterte funn. Et spesielt funn var påvisning av HPAI H5N8 hos en dvergørn (*Hieraaetus pennatus*) i Israel.

Antallet påvisninger av HPAI hos ville fugler falt ytterligere i den neste rapporteringsperioden for EFSA, 7. juni – 5. september 2025 (Figur 5). Det ble da påvist HPAI-virus H5 hos 156 ville fugler i Europa (inkludert Skandinavia). Fra et lavt nivå ved begynnelsen av mai, økte antall påvisninger noe utover i juli, for så å synke igjen mot slutten av sommeren. De fleste infiserte fuglene hadde HPAI H5N1 og ble funnet i Storbritannia og Spania. Dette dreide seg i hovedsak om kolonihekkende sjøfugl (78 %), med gråmåke og gulbeinmåke (*Larus michaehellis*) som dominerende arter. HPAI H5N5 ble bare funnet i Finnmark i Norge (se ovenfor) og i ett tilfelle hos en kongeørn (*Aquila chrysaetos*) i Finland, nær grensen til Finnmark. Fra verden utenfor Europa ble det ifølge EFSA bare rapportert om 12 tilfeller av HPAI H5 i løpet av sommeren.

Etter sommeren har Island rapportert om påvisning av HPAI H5 hos en ravn som ble avlivet 28. september etter å ha blitt funnet avmagret og med brukket vinge. Prøven var imidlertid negativ for både N1 og N5, og det antas per dags dato at funnet representerer en ny subtype ([WAHIS, 2025](#)). Et nytt funn har også blitt rapportert fra Madeira ([WAHIS, 2025](#)). Der er det påvist HPAI H7 hos en syk gulbeinmåke som ble prøvetatt 6. oktober. Viruset er ikke N-typet ennå.

«[South African Foundation for the Conservation of Coastal Seabirds](#)» rapporterer om et stort utbrudd av HPAI langs vestkysten av Kapp det gode håp. Utbruddet har pågått siden slutten av juli og rammer blant annet [kolonier av afrikansk pingvin](#). Dette er en art som er [kritisk truet](#) som følge av andre negative miljøendringer. I

følge innlegg på Facebook er mange tusen sjøfugler rammet. Veterinærinstituttet har ikke klart å verifisere dette ved søk i WAHIS, nettsidene til Sør-Afrikas «Department of Forestry, Fisheries and the Environment» eller andre etablerte kilder til informasjon om sykdomsutbrudd hos dyr.

Figur 5. Kart over HPAIV-påvisninger hos villfugl i Europa i perioden 07.06.2025 til 05.09.2025 fordelt på ulike subtyper. Kilde: [EFSA](#).

Fuglebevegelser

Sommeren 2025 var preget av forholdsvis normale fuglebevegelser. De første påvisningene av HPAI H5N5 ble gjort på ulike måkearter i Finnmark. Noe overraskende ble det ikke gjort funn hos krykkje, men derimot hos artene fiskemåke (*Larus canus*), gråmåke og svartbak. Alle disse artene er partielle trekkfugler, det vil si at deler av hekkebestanden overvintrer i nærheten av hekkeområdene, mens andre trekker lengre avstander etter hekkesesongen.

Disse tre måkeartene har til felles med krykkje at de gjerne oppsøker felles vaskeplasser, som trolig er kontaktpunkter for utveksling av smittestoffer som HPAI-virus. På høsten ble Norges første påvisning av HPAI bekreftet hos en tyvjo (*Stercorarius parasiticus*), funnet død utenfor Tromsø i sommer. H5N1 ble påvist. Tyvjoer lever stort sett av å stjele mat fra andre måkefugler og terner, og er derfor utsatt for smitte. De spiser også egg, unger og til dels åtsler, og overvintrer stort sett i åpent hav i Karibien, Middelhavet og sør for Ekvator.

Høsten 2025 var det også påvisninger av HPAI H5N5 hos polarmåker og én svartbak. Begge artene er kjent for å oppsøke hjelpeløse fugler samt åtsler, noe som gjør dem utsatte for HPAI. På vinterstid antas hekkefuglene fra Jan Mayen å oppholde seg rundt Island, og sørover mot de britiske øyene.

Senere på høsten ble det påvist HPAI H5N1 på brunnakke (*Anas penelope*) skutt under ordinær jakt i Rogaland. Jærkysten er et av våre mest besøkte områder for trekkfugler, og brunnakker som raster der kan komme fra store deler av Skandinavia, Baltikum og Russland. Det er også mulig at trekkende måkefugler fra Nord-Norge tar med seg HPAI-virus til Sør-Norge og deretter smitter andefugler som ligger i store konsentrasjoner utover høsten. Den første gråmåken med russisk fargering fra Kvitsjøen ble forøvrig allerede observert i Arendal 5. oktober.

Høsten har vært preget av et stort innsig av lomvier i Oslofjorden og Østlandet, med anslagsvis over 1000 individer. Enkelte fugler er funnet så langt nord som Mjøsa. Opprinnelsen til disse fuglene er usikker, men én enkelt fugl var ringmerket på øya Helgoland, hvor det finnes en liten koloni på omtrent 3000 par.

Tidligere ringmerkingsdata viser at 68 lomvi merket som unger er funnet igjen i Oslofjorden. Fire av disse stammet fra Helgoland, mens resten var fra Skottland med flere fra Shetland. Det er foreløpig ikke registrert funn fra England, Wales eller norske kolonier, som finnes fra Rogaland og nordover, eller fra Østersjøens lomvikolonier.

Så langt denne høsten er det ringmerket 191 nye lomvier i Oslo av BirdLife. En betydelig andel av fuglene har vært undervektige, med kroppsvekt under 750 gram. Døde individer har som regel veid under 600 gram. En gruppe frivillige har matet lomvier med brisling mens de har oppholdt seg på sjøen, og dette tiltaket ser ut til å ha hatt en positiv effekt. Ringmerkingen viser at fuglene har fått bedre kondisjon, og enkelte fugler har økt kroppsvekten med over 200 gram mellom merking til gjenfangst noen dager senere. Av 64 gjenfangster har 58 fugler økt i vekt, mens de få som ikke har gjort det allerede hadde god kondisjon ved ringmerking.

Det foreligger lite data på hvordan det går med lomviene som ankommer Østlandet. Enkelte vintre har det vært regelmessige bevegelser av lomvi inn i Oslofjorden uten at det har vært stor dødelighet. Selv om det denne høsten har vært en del dødelighet og omfanget av dette er ukjent, er det foreløpig ikke tegn til omfattende massedød. Det er sannsynlig at høstens lomvier vil trekke ut av Oslofjorden i løpet av den kommende måneden, forutsatt at det ikke inntreffer flere kraftige høststormer, slik som observert tidligere år.

Smitte til andre dyr

Europa

I perioden april til oktober 2025 ble det rapportert om HPAI-påvisninger, subtype H5N1, hos enkelte pattedyr i [Europa](#), med hovedtyngden av påvisningene i første del av perioden.

Det er fra tidligere kjent at katter kan bli alvorlig syke dersom de smittes med HPAI. I Polen testet en huskatt, tilknyttet et berørt fjørfeanlegg positivt for HPAI H5N1-virus etter sannsynligvis å ha jaktet på infiserte villfugler.

Blant viltlevende pattedyr er HPAI H5N1-virus påvist hos rødrever (*Vulpes vulpes*) i flere land, etter antatt smitte fra villfugl. Dette gjaldt to rever i Nederland, én i Tyskland, og én i Finland. Det er verdt å merke seg at den norske rødreven som ble smittet i denne perioden hadde en annen subtype (HPAI H5N5) enn de øvrige rødrevene i Europa.

To otere (*Lutra lutra*) fra Finland fikk påvist HPAI i rapporteringsperioden. Den ene hadde H5N1-virus, mens det hos den andre ikke lot seg gjøre å bestemme den eksakte H5-subtypen.

Utenfor Europa

Utenfor Europa har det i perioden fortsatt vært størst fokus på utbruddet av HPAI H5N1 hos melkekyr i USA (se eget avsnitt under).

I løpet av den nåværende rapporteringsperioden ble det påvist HPAI H5N1 hos tre huskatter i New Jersey, Oregon og California, USA. Sistnevnte katt hadde spist rå, kyllingbasert kattemat før den ble syk.

Utbruddet hos melkekyr i USA

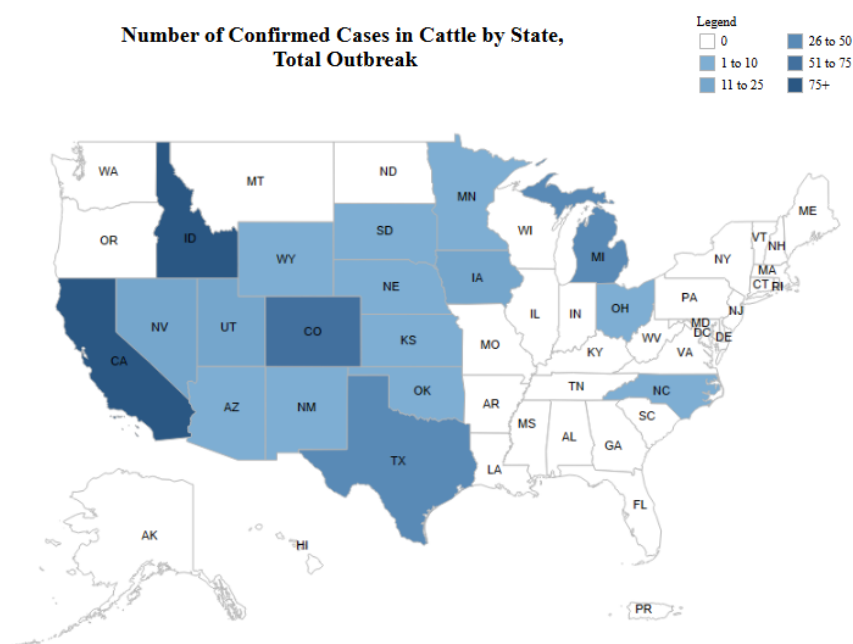
Utbruddet av HPAI H5N1 hos melkekyr i USA har fortsatt gjennom 2025, men antallet nye smittede besetninger har gradvis avtatt gjennom året. I perioden 25. mars 2024 til 21. oktober 2025 ble det av [APHIS-USDA](#) rapportert om påvisning av viruset i 1 081 besetninger, fordelt på 18 stater (Figur 7). Smitteomfanget har vært størst i California. Fra juni 2025 har kun seks nye melkekubesetninger fått påvist smitte, inkludert det første tilfellet hos melkekyr i Nebraska i september.

Siden første påvisning i 2024 har virusvariant B3.13 dominert, med sporadiske tilfeller av varianten D1.1. Infiserte kyr viser som regel milde kliniske tegn som redusert melkeproduksjon, feber og mastitt. Morbiditet er rapportert til å være under 20 % og dødelighet rundt 2 %. Smitte mellom kyr skjer hovedsakelig via melking og melkeutstyr, og smitte mellom besetninger via dyreforflytning, felles utstyr og personell. Nyere [smitteforsøk](#) har vist at upasteurisert infisert melk kan smitte kalver. En annen fersk [studie](#) har vist funn av virus i melkestall-luft, avløpsvann og utåndingsluft fra kyr, noe som kan tyde på at indirekte smitte via miljøet også er mulig. Det finnes i tillegg indikasjoner på at fluer kan bidra til mekanisk spredning ([EFSA](#)).

HPAI H5N1 har også blitt påvist hos flere andre dyrearter i forbindelse med utbruddet, blant annet fjørfe, katter, alpakka, skunk, rødrev, og gnagere. Flere katter har blitt smittet etter inntak av upasteurisert melk eller rå kattemat som inneholder virus. Ny informasjon viser at tre katter i California ble smittet mellom november og desember 2024, etter å ha inntatt kommersiell upasteurisert melk som senere ble tilbakekalt. To av kattene døde, mens den tredje overlevde med neurologiske symptomer. Tidligere har man kun sett tilsvarende smitte hos katter på gårder, knyttet til inntak av råmelk direkte fra kyr eller fra miljøet.

Viruset har også ved enkelte anledninger smittet til mennesker (se avsnitt om smitte til mennesker). Det er så langt ikke påvist smitte med HPAI til storfe i Europa.

Utbruddet av HPAI H5N1 B3.13 hos melkekyr i USA er nærmere beskrevet i en [rapport fra EFSA](#), publisert juli 2025.

Figur 7. Totalt antall påvisninger av HPAI H5N1 i melkekubesetninger i USA fra 25. mars 2024 og per 21. oktober 2025 (Kilde: [APHIS USDA](#))

Smitte til mennesker

Mennesker kan i svært sjeldne tilfeller smittes av fugleinfluensa. Det er rapportert flest tilfeller av smitte med influensa A(H5N1), men smitte med andre fugleinfluensavirus som influensa A(H9N2) og A(H10N3) forekommer også sporadisk, spesielt i Asia. Fugleinfluensa har ikke forårsaket vedvarende smitte mellom mennesker, og det har aldri vært påvist fugleinfluensasmitte til mennesker i Norge.

Influensa A(H5N1)

Fra 2003 til 17.10.25 er det rapportert om totalt 992 tilfeller av A(H5N1) hos mennesker. Blant disse har det vært 475 dødsfall. Tilfellene er rapportert fra 25 land. Siden forrige statusrapport (publisert 03.04.25) er det rapportert om 24 nye tilfeller av A(H5N1) eller A(H5) hos mennesker globalt. Tilfellene er rapportert fra Kambodsja (13), Bangladesh (5), India (2), Mexico (2), Vietnam (1) og Kina (1). Sju tilfeller er rapportert døde, fra henholdsvis Kambodsja (4), India (2) og Mexico (1). Ni tilfeller er friskmeldt/fortsatt til behandling, etter varierende grad av sykdom. For de øvrige åtte tilfellene er det ikke redegjort for utfall, men alle åtte har vært innlagt på sykehus med feber og respirasjonsbesvær. Der det er påvist klade blant de rapporterte tilfellene, er det klade 2.3.2.1a, 2.3.2.1e og 2.3.4.4b, som er påvist.

Influensa A(H9N2)

Det er rapportert om 26 nye tilfeller av influensa A(H9N2) siden forrige statusrapport, alle fra Kina. De fleste tilfellene er barn som har hatt milde symptomer. Fem tilfeller ble innlagt på sykehus for behandling.

Influensa A(H10N3)

Det er rapportert om to tilfeller av influensa A(H10N3) siden forrige statusrapport. Begge tilfellene er fra Kina. Tilfellene er voksne og begge ble innlagt på sykehus for behandling.

Risikovurdering

Som følge av utbruddet med HPAI H5N1 hos melkekyr i USA, publiserte Folkehelseinstituttet 12. februar 2025 [en oppdatert risikovurdering](#) av utbruddet med fugleinfluensa hos melkekyr i USA og risiko for smitte til mennesker i Norge. Folkehelseinstituttets vurdering var at risikoen for at viruset kunne utvikle seg til å smitte bedre mellom mennesker fortsatt var liten, men økt. Denne vurderingen var i tråd med U.S. Center for Disease Control and Surveillance (CDC) sin vurdering av situasjonen. Totalt er det rapportert om 71 tilfeller av smitte til mennesker i forbindelse med utbruddene i USA. Ingen nye tilfeller er rapportert siden forrige statusrapport ble publisert. Videre ble det vurdert at risikoen for smitte til mennesker i Norge er svært liten for den generelle befolkningen, og liten for personer som er i kontakt med smittede dyr. Denne risikoen kan reduseres til svært liten ved bruk av personlig beskyttelsesutstyr. For mer informasjon, se Folkehelseinstituttets [råd for å forebygge smitte med fugleinfluensa til mennesker](#).

Virusgenetikk

HPAI-virus tilhørende H5-klade 2.3.4.4b har de siste årene spredt seg på den nordlige halvkulen, Afrika og Sør-Amerika. Hyppig reassortering mellom disse virusene og andre høyt- og lavpatogene aviære influensavirus gir opphav til stadig nye genotyper med ulikt vertsspekter og geografisk utbredelse. Subtypen H5N1 dominerer og har stått for de aller fleste utbruddene, mens H5N5 sirkulerer i nordlige områder og påvises sporadisk.

Gjennom 2024 - 2025-sesongen endret den genetiske diversiteten av HPAI H5Nx-virus innen klade 2.3.4.4b i Europa seg betydelig. Ved sesongstart dominerte virusvarianten (genotype) EA-2024-DI som ble påvist i nær 80 % av tilfellene, hovedsakelig hos andefamilien (*Anatidae*). Ca. 90 % av virusene tilhørte undergruppen DI.2. Samtidig sto variantene EA-2022-BB og EA-2021-I for rundt 5 % hver av påvisningene.

Fra juni 2025 og gjennom sommeren viste EA-2024-DI en nedadgående trend, mens det var en økning i antall påvisninger av EA-2021-I (H5N5), EA-2024-DT og EA-2022-BB. Sammenlignet med foregående sesong er færre nye varianter påvist, men enkelte reassortanter med opprinnelse i EA-2024-DI har oppstått. EA-2024-EF, påvist i tundragås på Askøy i overgangen mellom rapportperiodene, er et eksempel på en slik reassortant der NP-segmentet er endret fra EA-2024-DI. Ved sensommeren 2025 var viruslandskapet relativt likt det foregående året, med EA-2024-DI, EA-2024-DT, EA-2022-BB og EA-2021-I som de mest utbredte variantene. Nå i høst er det nye påvisninger av EA-2024-DI-varianter hos fjørfe og ville andefugler i Europa, og det kan tyde på at introduksjoner av denne virusvarianten igjen er på vei opp.

Varianten EA-2024-DT er, i likhet med EA-2022-BB, måketilpasset og skiller seg fra BB-varianten ved at også PB1-segmentet, i tillegg til PA-, NP- og NS-segmentene, har opphav fra lavpatogent A(H13)-virus som primært er funnet i måker. DT-varianten er hovedsakelig påvist i Portugal, Spania og Frankrike, mens BB har dominert i Nordsjøregionen og Den engelske kanal. Begge variantene er påvist hos måker. EA-2021-I ble påvist hos åtseletere som ravn, måker og rovfugl, samt hos enkelte pattedyr i nordlige deler av Europa. I Norge ble H5N5 EA-2021-I sporadisk påvist i prøver fra døde villfugler fra vår til høst, mens HPAI H5N1 EA-2022-BB ga opphav til en smittebølge blant måker i Nord-Norge i august, og også ble påvist i utbruddet i fjørfebesetningen i Hadsel i starten av september. Forekomsten av EA-2022-BB har nå avtatt. Hos de to brunnakkene prøvetatt i forbindelse med andejakta i Rogaland i oktober i aktiv overvåking er virusvarianten HPAI H5N1 EA-2024-DI.2 påvist.

I tillegg til prøver fra jegere omfatter aktiv overvåking prøver fra ringmerking og skadefelling av fugler. I løpet av høstperioden har det blitt påvist aviære influensavirus av andre subtyper enn HPAI hos ender og måker. Noen få av disse har blitt karakterisert og viser at blant annet lavpatogene H5Nx-virus sirkulerer hos ender og H13N6 hos måker i deler av landet.

HPAI H5Nx 2.3.4.4b-virusene er fortsatt best tilpasset smitte til og mellom fugler, og har liten bindingsevne til reseptortypen som er mest utbredt på celler hos mennesker. Det er derimot observert en økning i andelen virus som har pattedyrtilpasninger i PB2-proteinet. Mutasjoner påvist i PB2 inkluderer E627K/V, D701N, K526R og T271A. Disse ble identifisert i H5N1-virus fra ni europeiske land, samt i H5N5-virus fra Storbritannia, Finland, Island og Norge. Alle sekvenserte EA-2021-I H5N5-virus fra 2025 viser en pattedyrtilpasning i posisjon 627 i PB2. I Norge er E627V påvist i virus fra rødrev (Skittenelv), mens E627K er identifisert i virus fra to fjellrever på Svalbard (Barentsburg) i inneværende rapportperiode. Blant villfugl ble E627K funnet i ravn, gråmåke og fiskemåke, mens E627V ble påvist i fiskemåke. Retrospektive analyser av to otere fra 2023 viste at H5N1 EA-2022-BB-virusene som ble påvist ikke hadde slike mutasjoner i PB2.

Vurdering

Sensommerens smittebølge av HPAI H5N1 blant måkefugl i Nord-Norge har avtatt, og det forventes nå færre påvisninger av den måketilpassede EA-BB-2022-varianten, ettersom hekkesesongen for sjøfugl er over. Mange trekkfugler har forlatt landet, og antall påvisninger og utbrudd hos villfugl og fjørfe i Europa forventes å øke om høsten. Det er usikkerhet om hvilke varianter av H5N1-viruset som vil dominere fremover, men varianten EA-2024-DI.2 forventes å øke i utbredelse. Denne varianten dominerte i Europa tidligere i 2025, og er påvist særlig hos ender og gjess.

Fra Europa har man tidligere sett at en økning i utbrudd blant ville andefugler medfører økt risiko for utbrudd blant fjørfe og andre fugler i fangenskap. Dette henger sammen med fuglenes habitater og deres nærhet til fjørfebesetninger. I Rogaland finner man våtmarksområder med høy forekomst av andefugler i landbruksområder med mange fjørfegårder. Flere fugler på trekk stopper i disse områdene. De fleste utbrudd av HPAI i kommersielle fjørfebesetninger i Norge har forekommet i Rogaland senhøstes eller tidlig vinter. De to nylige påvisningene av HPAI H5N1 hos brunnakke i Rogaland tyder på økt risiko for utbrudd hos fjørfe, og understreker at det til enhver tid bør være fokus på smittevern i fjørfehold i denne regionen.

Den nylige smittebølgen hos villfugl i Nord-Norge, samt utbruddet hos fjørfe i Hadsel, understreker behovet for god biosikkerhet i kommersielle fjørfehold og for fugler i fangenskap også i andre deler av landet. Selv om H5N5 har vært sjeldnere påvist i Europa sammenlignet med H5N1, forventes det noen sporadiske påvisninger av H5N5 i høst og vinter, spesielt hos fugler i nordlige strøk, inkludert i arktiske områder.

Det er sannsynlig at sirkulasjon av HPAI-virus vil kunne opprettholdes i norske standfugler i høst. Men det må også tas høyde for at høst- og vinterforflytninger av fugl kan bringe med seg virus fra våre naboland. Det er viktig å være oppmerksom på sykdom og dødelighet blant andefugler, måkefugler, åtseletere og rovfugler. I enkelte områder kan det også forekomme flere sporadiske tilfeller av HPAI blant viltlevende pattedyr, særlig rovdyr og marine pattedyr. Publikum, forskere og andre bør være oppmerksomme på og varsle Mattilsynet tidlig ved tegn til atypisk dødelighet hos villfugl og andre dyr. Selv om det så langt ikke har vært viruspåvisninger hos tamme pattedyr i Norge, bør det likevel være fokus på overvåking og beredskap for smitte til husdyr og kjæledyr.

Anbefalinger

Veterinærinstituttet har følgende råd og anbefalinger per 20.10.2025:

- **Fokus på smittevern i kommersielle fjørfebesetninger og hobbyfuglehold i hele landet.**
Direkte eller indirekte kontakt med smittede villfugler antas å være den viktigste smitteveien for HPAI-virus til fjørfe og fugler i fangenskap i Norge. Det er derfor viktig å hindre at villfugl oppmuntres til å oppsøke dyrehold med fjørfe på grunn av lett tilgjengelig næring. Fôr og vannkilder i dyrehold med fugler bør ikke være tilgjengelige for villfugl. I kommersielle fjørfehold bør biosikkerhetsrutinene gjennomgås jevnlig.
- **Lav terskel for å varsle Mattilsynet ved økt dødelighet, nedsatt produksjon og/eller redusert fôr- og vannopptak i fjørfebesetninger og hobbyfuglehold.**
Det er viktig at en eventuell smitteintroduksjon til fjørfe og andre fugler i fangenskap blir oppdaget tidlig, slik at videre smittespredning kan forhindres.
- **Overvåking av smitteforekomst blant viltlevende fugler.**
Ved meldinger om atypisk dødelighet hos andefugler (gjess, svaner), måkefugl, rovfugl, åtseletere eller andre fuglegrupper, bør disse prioriteres for testing. Det ønskes prøver både fra fastlandet og fra Svalbard og Jan Mayen for å kunne følge med på smittespredningen av H5N1, H5N5 og eventuelt nye subtyper.
- **Lokaliteter med større ansamlinger av villfugl bør overvåkes nøye, og lokale myndigheter bør ha beredskap for utbrudd.**
For å redusere smittespredning i forbindelse med utbrudd av fugleinfluensa hos villfugl, bør det vurderes å fjerne døde fugler. Døde fugler som prøvetas bør samles inn og destrueres etter prøvetaking. For å få oversikt over konsekvensene av utbrudd blant viltlevende fugl, er det også viktig å registrere antall døde fugler per art.

- **Ved ivaretagelse av viltlevende dyr for rehabilitering der man ikke kan utelukke HPAIV-infeksjon skal Mattilsynet varsles.**

Mattilsynet kan gi føringer for hvordan rehabiliteringen skal skje og eventuelt beslutte at dyret avlives. Veterinærinstituttet vurderer at rehabilitering av fugler med ukjent smittestatus medfører en betydelig økt sannsynlighet for smitte mellom fugler og fra fugler til mennesker. Det bør vurderes om slike fasiliteter må gjennomføre testing av villfugl som tas hånd om og at fugler som blir syke eller dør, må undersøkes av veterinær med relevant kompetanse.

- **Årvåkenhet for smitte til andre dyr.**

Ved utbrudd av HPAI hos villfugl, fjørfe og fugler i fangenskap anbefales årvåkenhet for smitte til andre dyrearter. Mattilsynet skal varsles ved observasjon av viltlevende og tamme fugler og pattedyr som viser tegn til luftveissykdom eller sentralnervøs sykdom, og ved funn av døde dyr hvor dødsårsaken ikke er åpenbar. Veterinærinstituttet bør konsulteres om prøvetaking av pattedyr. Ved utbrudd hos fjørfe er det viktig å gjennomføre systematiske observasjoner av nærliggende villfugllokalteter.

Blant viltlevende pattedyr er det særlig aktuelt å teste rovvilt som rev, mink, oter og gaupe, men også smågnagere og sjøpattedyr som steinkobbe, havert og nise. Blant tamme pattedyr kan det i visse tilfeller være særlig aktuelt å teste prøver fra gårdsdyr som storfe, småfe, gris, men også kjæledyr, spesielt om dyrene viser tegn på sykdom og/eller de har vært i nærkontakt med smittet fugl.

- **Vurdere å etablere overvåking av HPAI hos melkekyr.**

Det siste året har det kommet ny kunnskap fra USA som viser at storfe kan smittes av HPAI. Smitteforsøk har vist at europeiske virusvarianter også kan smitte til storfe, selv om slik smitte ennå ikke er sett i Europa. Vi anbefaler økt beredskap for introduksjon av fugleinfluensa til storfe i Norge, inkludert økt overvåking.

- **Hunder og katter bør holdes unna syke og døde fugler og pattedyr/rovvilt.**

Ved tegn på sentralnervøs sykdom og/eller luftveissykdom hos hund og katt som kan ha vært i kontakt med syke eller døde ville fugler eller rovvilt, bør behandlende veterinær varsle Mattilsynet. Dette gjelder spesielt i områder hvor det er påvist eller mistanke om HPAI hos villfugl.

- **Unngå å gi hunder og katter rått fuglekjøtt fra usikre kilder.**

Det er svært lite sannsynlig at kjæledyr blir smittet via rått fjørfekjøtt med opphav i Norge, da utbrudd bekjempes og smittet fugl destrueres og ikke sendes til slakt. Sannsynligheten for at det skal være smitte av HPAI-virus med rått, importert fôr til hund og katt som er tilstrekkelig kontrollert er liten. Man bør unngå å fôre kjæledyr med rått fuglekjøtt fra usikre kilder.

Frisk fisk
Sunne dyr
Trygg mat

Veterinærinstituttet

Ås ▪ Sandnes ▪ Bergen ▪ Trondheim ▪ Harstad ▪ Tromsø

postmottak@vetinst.no

vetinst.no